

ת"פ 8304/01/16 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד מכלוף לוי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 8304-01-16 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' לוי
תיק חיצוני: 217443/2015

בפני כב' השופטת רבקה גלט
המאשימה
משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה

ע"י ב"כ עו"ד דואק
נגד
הנאשם
מכלוף לוי
ע"י ב"כ עו"ד כהן ומילשטיין

החלטה

לפני בקשת הנאשם לפי סעיף 108 לחסד"פ.

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של היזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק העונשין. על פי כתב האישום, ביום 20.5.15, בחניית ספקים, התנהל ויכוח בין הנאשם לבין המתלונן, במהלכו תקף המתלונן את הנאשם נחרצות (כך במקור), וגרם לו חבלות של ממש. בתגובה נטל הנאשם מקל עץ ושבר באמצעותו את שמשת המשאית בה נהג המתלונן.

הנאשם עותר לכך שבית המשפט יורה לתביעה להמציא לו רשימת התיקים בהם הוגשו כתבי אישום וכן רשימת התיקים שנסגרו בעילת חוסר עניין לציבור, במהלך השלוש שנים האחרונות, בעבירה של היזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

טענות הצדדים:

בבקשה נטען כי בכוונת הנאשם לטעון להגנה מן הצדק, בשל כך שהוגש נגדו כתב האישום למרות שהמתלון הואשם בהליך מקביל, בשל אותו אירוע, בעבירות אלימות קשות שביצע כלפיו. לא זו אף זו, המתלון ביצע עבירה זרה של היזק בזדון, במהלך האירוע, ולא הואשם בכך. עוד נטען כי על פי בדיקת הנאשם הוגשו כתבי אישום מועטים בעבירה של היזק בזדון, וודאי לא בנסיבות שכאלה, ובכך יש כדי ללמד על אפליית הנאשם. לדעת הנאשם המעשה המיוחס לו הוא פעוט וקל ערך. נוכח כל הנימוקים הללו עותר הנאשם לכך שבית המשפט יורה לתביעה להציג בפניו את הנתונים כמפורט לעיל.

התביעה מתנגדת לבקשה, וטוענת כי יש לבחון את הנסיבות לגופן. התביעה מפנה לכך שהמדובר בהיזק בזדון לכלי רכב, מה שמגבש גם את יסודות העבירה לפי סעיף 413 ה' לחוק העונשין, שהיא עבירת פשע, אך התביעה בחרה להאשים בעבירה של היזק בזדון, מתוך התחשבות במכלול נסיבות האירוע. נטען כי את ההצדקה להגשת כתב האישום יש למצוא בנסיבות האירוע ולא על פי כמות כתבי האישום שהוגשו בעבירה זו, לכן אין הצדקה לחייבה להציג את הנתונים.

הכרעה:

בחנתי היטב את הטענות ובאתי לידי מסקנה כי הצדק עם התביעה, ואלה נימוקיי:

א. המסגרת הנורמטיבית החלה על בקשות לפי סעיף 108 לחסד"פ, פורשה על ידי בית המשפט העליון כמחייבת את בית המשפט לבחון את הבקשה על פי שיקול דעתו (בש"פ 2242/16 מד"י נ' מזרחי (31.3.16):

סעיף זה מאפשר להגנה להשיג מסמכים שאינם מצויים בידה (בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' שרים, פ"ד ס(1) 360, 376 (2005) (להלן: עניין שרים)) במהלך הדיון בתיק העיקרי, ובפרט בשלב הבאת הראיות (עניין שיינר, פסקה 15; בש"פ 9305/08 פלוני נ' בית ספר אל מאמוניה לבנות, [פורסם בנבו] פסקה 9 (3.12.2008)). מסירת החומר על פי צו לפי סעיף 108 היא אפוא עניין שבשיקול דעת שמפעיל בית המשפט שדן בהליך העיקרי (עניין שרים, בעמ' 376; עניין שיינר, פסקה 15).

ב. הנאשם טען טענות רבות נגד ייחוס העבירה של היזק בזדון, שהיא לדעתו פעוטה וקלת ערך. לטענתו, לפי בדיקתו במאגרי הפסיקה, הוגשו כתבי אישום אחדים בלבד בעבירה זו. ואולם, מעבר לכך שלפי בדיקתי קיימים במאגרי הפסיקה נתונים אחרים משנטען, הרי ברור כי לצורך הכרעה בטענת הגנה מן הצדק אין בית המשפט בוחן את כותרת סעיף העבירה המיוחסת לנאשם, אלא את המעשה המהותי המיוחס לו. על כך עמד בית המשפט העליון בעניין בורוביץ (ע"פ 4855/02 מד"י נ' בורוביץ (31.3.05):

על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. בשלב זה נדרש בית-המשפט לאזן בין האינטרסים השונים, שהעיקריים שבהם פורטו לעיל, תוך שהוא נותן דעתו על נסיבותיו הקונקרטיות של ההליך שבפניו. בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב. ברי כי בגיבוש האיזון בין השיקולים הנגדיים ייחס בית-המשפט לכל אחד מהשיקולים את המשקל היחסי הראוי לו בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנתון. כך למשל ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבהעמדה לדין, וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר, ופגיעתו בנאשם ובזכויותיו חמורה יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבשמירת זכויותיו של הנאשם ובריסון כוחה של הרשות.

ג. כבר נקבע כי מעשה כגון זה שבכתב האישום, מגבש אף את יסודות העבירה של חבלה במזיד, לפי סעיף 413 ה' לחוק העונשין, שהיא עבירת פשע (ע"פ(ת"א) 42054-08-13 מד"י נ' קסטיאל (2.10.13)). כידוע, זוהי פררוגטיבה של התביעה לבחור את סעיף האישום ((בג"צ 935/89 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מד(2) 524, 485; רע"פ 7213/14 מאיר נ' מד"י (21.12.14)), ואמנם כאן בחרה היא בהגינותה בחלופה המקלה עם הנאשם, לאור מכלול הנסיבות. יחד עם זאת, בבואנו לבחון את הטענה להגנה מן הצדק, שומה על בית המשפט לבחון את מהותו של האירוע, על מנת לברר אם אמנם פעלה התביעה בשרירות, או באופן המפלה את הנאשם לרעה לעומת הדומים לו (בג"ץ 6396/96 סימונה זקין נ' ראש עיריית באר שבע (8.6.99)), ובחינה זו תיעשה על פי מהותו של העניין, ולא על פי הוראת החיקוק הפורמאלית המיוחסת לנאשם.

ד. והנה, בעניין קסטיאל הנ"ל, אשר נסיבותיו היו דומות עד מאד לעניין דנן, חיווה בית המשפט המחוזי דעתו אודות מעמדן של עבירות אלימות כלפי כלי רכב:

הענקת המעמד השונה לרכב מאפשרת פרשנות, ולפיה גם אלימות ברכב, במיוחד על רקע שימוש בדרך, ראויה להתייחסות מחמירה. גם הפעילות של אלימות כלפי רכב על רקע שימוש בדרך הינה רעה חולה שיש להילחם בה, ומשבחר המחוקק להקנות מעמד מיוחד לרכב כנכס ולהוציאו מכלל הנכסים האחרים, חזקה עליו כי ראה גם מטרה זו לנגד עיניו. מכל מקום, הדגש הוא, כאמור, על מעמדו המיוחד של הרכב בהשוואה לכל רכוש אחר.

דברים אלה אושרו במלואם על ידי בית המשפט העליון ברע"פ 6800/13 קסטיאל נ' מד"י (26.11.13), ויש בהם כדי ללמד על קיומו של עניין ציבורי מובהק בהגשת כתב האישום בגין עבירות של אלימות כלפי רכב, שאין מעשה קל ופעוט ערך כפי שנטען. מכאן שלכאורה אין מקום לטענה כאילו הגשת כתב האישום חורגת ממדיניות ראויה.

ה. יודגש, כי בכל האמור אין כדי ללמד כי עניינו של הנאשם דומה לעניינו של המתלונן או שווה לו בחומרתו. שאלות אלה יתבררו במהלך המשפט, ועל פני הדברים נראה כי האישום נגד המתלונן אמנם היה חמור יותר. עם

זאת, בכך אין די על מנת להוות תשתית לטענת אכיפה בררנית (כאן המקום להעיר כי הטענה לפיה הופלה הנאשם בכך שלא יוחסה עבירה של היזק בזדון למתלונן בהליך המקביל (סעיפים 23-24 לבקשה), אינה נקייה מקשיים. בעניין זה, יהא על הנאשם לשכנע את בית המשפט שגרימת כתם דם (כשלעצמה ובנפרד מעבירות האלימות) על חולצתו בידי המתלונן (ככל שיוכח הדבר), ניתנת להשוואה אל מול המעשה האלים של ניפוף שמשת המשאית (אם יוכח).

ו. לאור האמור, אני סבורה כי בשלב זה לא הונחה תשתית לטענת אכיפה בררנית.

ז. בכל מקרה, באפשרותו של הנאשם לקבל תמונת מצב אמינה למדי בעניין האכיפה באירועים דומים, מתוך מאגרי הפסיקה, שהם מקור מידע לא אכזב. היות שקיימים מקרים רבים בהם הועמדו נאשמים לדין בגין עבירות אלימות כלפי כלי רכב, אינני מוצאת הצדקה להכביד על התביעה בהפקת נתונים ועריכתם.

ח. כמובן, אין לשלול מן הנאשם את זכותו להעלות טענה להגנה מן הצדק, למשל על בסיס שקילת חלקו באירוע, לעומת חלקו של המתלונן, אך זאת על בסיס הראיות שיובאו ולא על בסיס נתונים סטטיסטיים "יבשים", שהרי כל מקרה נבחן לגופו.

כללו של דבר, לא שוכנעתי כי ישנה תשתית לטענת אכיפה בררנית, ולא שוכנעתי כי יהיה בנתוני המבוקשים כדי לבסס טענה שכזו.

לפיכך, הבקשה נדחית.

המזכירות תשלח את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ה כסלו תשע"ז, 25 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

חתימה

ניתנה היום, כ"ז כסלו תשע"ז, 27 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.